

Poročila

Poročilo Slovenskega geološkega društva za leto 2018

Branka BRAČIČ ŽELEZNIK¹ & Matevž NOVAK²

¹JPVOKA SNAGA d.o.o., Vodovodna cesta 90, SI-1000 Ljubljana; e-mail: branka.bracic.zeleznik@vokasnaga.si

²Geološki zavod Slovenije, Dimičeva ul. 14, SI-1000 Ljubljana; e-mail: matevz.novak@geo-zs.si

Slovensko geološko društvo (SGD) s sedežem na Dimičeva ul. 14 v Ljubljani je strokovno združenje slovenskih geologov. Društvo je bilo ustanovljeno leta 1951 in povezuje raziskovalce, učitelje, druge poklicne geologe in ljubitelje stroke. Cilj SGD s statusom društva, ki deluje v javnem interesu, je napredek znanosti in prakse na področju vseh vej geologije.

Društvo organizira javna predavanja, strokovne ekskurzije, razstave, znanstvene sestanke in delavnice, skrbi za popularizacijo geologije in za vključevanje geoloških ved v osnovnošolske in srednješolske učne programe, sodeluje pri prizadevanjih za varstvo okolja in pri izdelavi zakon-skih aktov in normativov s področja geologije.

Skozi vsa leta društvo deluje v skladu z določili statuta in s programom dela, ki je sprejet na sejah IO društva v vsakem koledarskem letu.

Na rednem občnem zboru SGD, 4. oktobra 2018 v Velenju, je bila sprejeta razrešnica dotedanjim organom društva. Ker ni nihče vložil kandidate za novo sestavo društvenih organov, so bili ti izvoljeni na izredni volilni skupščini SGD, 10. januarja 2019 v Ljubljani. Novi organi društva so: B. Bračič Železnik (predsednica), M. Novak (podpredsednik), N. Rman (tajnica), A. Torkar (blagajničarka), R. Brajković (član IO), M. Križnar (član IO), L. Gale (član IO) in U. Pavlič (članica IO). V okviru društva delujejo naslednje sekcije: Sekcija za sedimentarno geologijo (predsednik A. Košir), Sekcija za geokemijo (predsednica M. Gosar), Sekcija za mineralogijo (predsednik M. Jeršek) in Sekcija za geološko dediščino (predsednica M. Stupar). Na občnem zboru v Velenju so bile formirane še: Sekcija za promocijo geološke znanosti (predsednica P. Žvab Rožič), Terminološka komisija (vodstvo izbere na prvem sestanku) in Stratigrafska komisija (predsednik B. Rožič).

Najave in poročila o društvenih aktivnostih redno objavljamo na spletni strani www.geoloskodrustvo.si.

Strokovna predavanja

Bálazs Székely (Univerza Eötvös Loránd v Budimpešti), »Attempts to integrate David with Goliath: lessons learnt on differential uplift in a flatland«, 14. marec 2017 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11.

Martin Gaberšek in **Klemen Teran** (Geološki zavod Slovenije) »Prah – dragocen vir geokemičnih informacij o okolju«, 22. marec 2018 ob 17.30 uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11, v predavalnici P-02.

Tina Peternel (Geološki zavod Slovenije) »Spremljanje pobočnih masnih premikov na primeru plazov Urbas in Čikla (SZ Slovenija)«, 29. marec 2018 ob 17.30 uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11, v predavalnici P-02.

Teja Čeru (Oddelek za geotehnologijo, rudarstvo in okolje NTF) »Uporaba georadarja pri geomorfoloških raziskavah na krasu« 12. april 2018 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11, v predavalnici P-02.

Lada Hýlova (Univerza Palacký v Olomoucu, Češka) »The Petřkovice Member (Ostrava Formation, Mississippian) of the Upper Silesian Basin (Czech Republic and Poland)«, 19. april 2018 ob 17.30 uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11, v predavalnici P-02.

Blaž Vičič (Univerza v Trstu, Italija) »Epizodična aktivnost Idrijskega prelomnega sistema« 24. april 2018 ob 18. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11, v predavalnici P-02. Predavanje je bilo izvedeno tudi v okviru seminarja doktorskega študija Grajeno okolje.

Daniela Reháková (Univerza v Bratislavi, Slovaška) »Calcareous microplankton in the Upper Jurassic/Lower Cretaceous pelagic sediments of the Western Carpathians – a tool for stratigraphical and paleoenvironmental interpretation« 26. april 2018 ob 17.30 uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11, v predavalnici P-02.

Predavanja o dveh evropskih projektih, v katerih sodeluje Slovensko geološko društvo:

Snježana Miletić (Geološki zavod Slovenije) je predstavila **projekt INFAC – Prihodnost raziskovanja mineralnih surovin v Evropi**. **Timotej Verbovšek** (Oddelek za geologijo Naravoslovno-tehniške fakultete) je predstavil **projekt UNEX-MIN – Podvodni robot za raziskovanje zalitih rudnikov**. Predavanji sta bili 15. maja 2018 ob 18. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11, v predavalnici P-02.

Lan Zupančič (študent geologije na NTF) »**Geološki potopis s poletne šole o kamninskih plazovih in z njimi povezanih pojavih v Kirgizistanu 2018**« 29. november 2018 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Aškerčeva 12, v predavalnici 210.

5. slovenski geološki kongres

Slovensko geološko društvo je z Geološkim zavodom Slovenije soorganiziralo **5. slovenski geološki kongres**. Kongres, ki je potekal med 3. in 5. oktobrom 2018 v Velenju, je bil za SGD največji in najpomembnejši dogodek leta 2018. Partnerji pri organizaciji so bili Premogovnik Velenje, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo, Slovensko rudarsko društvo inženirjev in tehnikov (SRDIT), Društvo slovenski komite mednarodnega združenja hidrogeologov (SKIAH) in Mestna občina Velenje. Kongres je bil ob izmenjavi novih raziskovalnih rezultatov posvečen pomenu geoznanosti za širšo družbo in njen razvoj.

Na kongresu je sodelovalo 191 udeležencev iz 18 držav. Predstavili so 169 prispevkov, od tega 112 predavanj in 57 posterjev, ki so pokrivali vsa področja temeljne in aplikativne geologije. Štiri plenarna predavanja so povezovala rdečo nit letošnjega kongresa, temo »**Geologija in družba**«. Osrednji dogodek v okviru kongresa je bila **okrogla miza »Ali je Slovenija pripravljena na uporabo geološkega znanja pri svojem razvoju?«**. Na njej smo soočili različne poglede in izkušnje predstavnikov geoznanosti in uporabnikov geoloških podatkov glede vloge in pomena zbiranja, interpretiranja in javne dostopnosti geoloških podatkov za razvoj družbe.

Kongres so sklenile tri celodnevne kongresne ekskurzije in ena tridnevna pokongresna ekskurzija. Spremljalo ga je veliko dogodkov v organizaciji SGD: Dan geologije z delavnicami, fotografski natečaj in fotografska razstava ter GeoTEK.

Več informacije o kongresu in kongresna gradiva so na spletni strani www.geo-zs.si/5SGK.

Dan geologije

Skupina za popularizacijo geologije SGD je v okviru dejavnosti, ki so spremljale 5. slovenski geološki kongres v Velenju izvedla prvi **Dan geologije**. Geološke delavnice na temo *Geologija v vsakdanjem življenju* za učence in dijake osnovnih in srednjih šol so potekale 2. oktobra 2018 v sodelovanju z Visoko šolo za varstvo okolja v Velenju. Na delavnice se je prijavilo skupaj kar 150 učencev in dijakov. Načrtujemo, da bi Dan geologije postal tradicionalen dogodek z vključevanjem čim večjega števila institucij.

Fotografski natečaj in fotografska razstava

SGD je v okviru 5. slovenskega geološkega kongresa razpisalo nagradni fotografski natečaj *Geoznanost za družbo*. Na njem je sodelovalo 15 avtorjev, ki so poslali skupaj 41 fotografij. Ocenevalna komisija je med njimi izbrala 12 fotografij. Zmagovalne fotografije natečaja in fotografije strokovnjakov Geološkega zavoda Slovenije, ki tematsko dopolnjujejo predstavitev različnih vej geoznanosti in področij njihovih raziskav, so do aprila 2019 razstavljene v velenjski Galeriji na prostem.

Strokovna posvetovanja, seminarji in okrogle mize

SGD je skupaj z društvom SKIAH organiziralo **delavnico na temo priprave zakonske uredbe na področju geologije**, ki je potekala 29. maja 2018 v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11.

SGD je skupaj z Oddelkom za geologijo Naravoslovnotehniške fakultete soorganiziralo **posvetovanje »Vloga in pomen geologije v formalnem izobraževanju«**, ki je potekalo v okviru tedna Univerze v Ljubljani, 5. decembra 2018 s pričetkom ob 17. uri. Posvetovanje s štirimi predstavitevami in diskusijo je bilo na Oddelku za geologijo NTF, Aškerčeva 12, v predavalnici 210.

SGD je v sodelovanju z Geološkim zavodom Slovenije organiziralo **strokovni posvet »Na poti do ureditve pridobivanja, zbiranja, interpretiranja in dostopnosti geoloških podatkov«**. Na posvetu smo predstavili problematiko v Sloveniji in dve različni sodobni ureditvi tega področja iz Švice (dr. Oliver Lateltin, direktor Swisstopo, Geološkega zavoda Švice) in z Nizozemske (dr. Michel van der Meulen, glavni geolog, Geološki zavod Nizozemske), ki bi v zasnovah lahko bila primerni tudi za ureditev tega področja v Sloveniji. Posvet je bil 19. decembra 2018 od 10.30 do 12.30 v predavalnici Geološkega zavoda Slovenije, Dimičeva ul. 14, Ljubljana.

Delovna akcija čiščenja geološkega profila

V soboto, 1. decembra 2018 smo izvedli tradicionalno delovno akcijo čiščenja zarasti na geoloških naravnih vrednotah v sodelovanju z Zavodom RS za varstvo narave (ZRSVN). Akcija je potekala na območju Socka – soteska Hudinja.

GeoTEK

Slovensko geološko društvo je 2. oktobra 2018 organiziralo tretji tradicionalni **GeoTEK**, tokrat okrog Škalskega jezera v Velenju. Udeležilo se ga je 26 članov in simpatizerjev.

Sodelovanje na domačih dogodkih in druge aktivnosti

Z razstavo in delavnico *Periadriatski prelomnin sistem* smo z Oddelkom za geologijo NTF in GeoZS sodelovali na tradicionalnih **46. mednarodnih dnevih mineralov, fosilov in okolja MIN-FOS** v Trzinu, 12. in 13. maja 2018 v Dvorani trzinških olimpijcev.

Z delavnico *Razsekana Slovenija* so člani SGD z GeoZS in Oddelka za geologijo NTF sodelovali na prireditvi **Vrt eksperimentov**. Dogodek je organizirala Hiša eksperimentov v okviru 10. Znanstivala, 2. in 3. junija 2018 od 10. do 18. ure na Stritarjevi ulici v Ljubljani.

Mednarodno delovanje SGD in članstvo v tujih in domačih zvezah

SGD je včlanjeno v tuje zveze: European Federation of Geologists (EFG), International Union for Quaternary Research (INQUA), European Association for the Conservation of the Geological Heritage (ProGeo), European Mineralogical Union (EMU) in International Mineral Association (IMA). Včlanjeni smo tudi v Slovensko inženirsko zvezo (SIZ).

Član SGD Marko Komac je bil novembra 2018 izvoljen za predsednika EFG, 24 naših članov pa sodeluje v strokovnih svetovalnih telesih EFG.

Kot član **Evropskega združenja geologov** (European Federation of Geologists – EFG) SGD od leta 2015 sodeluje v evropskih projektih Obzorje 2020 (Horizon 2020). Skupaj z več drugimi nacionalnimi geološkimi društvi sodelujemo kot neodvisni partner preko pogodbe z EFG kot vodilnim projektnim partnerjem. V letu 2018 smo uspešno zaključili aktivnosti v projektu KINDRA – Zbirka znanja za hidrogeološke raziskave (*Knowledge Inventory for Hydrogeology Research*), nadaljuje pa se sodelovanje v projektih UNEXMIN – Podvodni raziskovalec potopljenih rudnikov (*An Au-*

tonomous Underwater Explorer for Flooded Mines) in CHPM 2030 – Soproizvodnja toplotne in električne energije ter pridobivanje kovin (*Combined Heat, Power and Metal extraction from ultra-deep ore bodies*) ter v projektu INFAC – Inovativna, neinvanzivna in popolnoma sprejemljiva tehnologija raziskovanja (*Innovative, Non-Invasive and Fully Acceptable Exploration Technologies*).

SGD je tudi član **Slovenske inženirske zveze** – SIZ. S tem je izpolnjen pogoj o obveznem članstvu SGD v SIZ za pridobitev naziva Evro inženir (EUR ING).

V letu 2019 so načrtovane in delno že izvedene naslednje dejavnosti društva:

Strokovna predavanja

Matija Križnar (Prirodoslovni muzej) »Pozabljeni rajski otoki – geološko naravoslovni sprehod po Makarenskih otokih« 23. marec 2019 ob 17.00 uri v Ljubljani na Geološkem zavodu Slovenija, Dimičeva ulica 14, velika predavalnica v VI. nadst.

prof. Alfred Uchman (Institute of Geological Sciences, Jagiellonian Univerza, Polska) »Deep-see trace fossils – insight into hidden palaeoenvironment« 28. marec 201 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Privoz 11, v predavalnici P-02.

Blaž Miklavčič (Oddelek za geologijo NTF) z naslovom »Bo dovolj vode za vse« 18. aprila 2019 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Aškerčeva 12.

Polona Kralj (Geološki zavod Ljubljana) in **Tanja Lukežič** (Zavod RS za varstvo narave) z naslovom »Vulkanske kamnine Stopnika« 24. aprila 2019 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Aškerčeva 12.

Predavanje **Mateje Gosar** (Geološki zavod Slovenije) z naslovom »Tla Slovenije: geokemično ozadje in zgornja meja naravne variabilnosti za kemične elemente« 29. maj 2019 ob 17. uri v Ljubljani na Oddelku za geologijo NTF, Aškerčeva 12.

V septembru 2019 bo predavanje o prof. Ivanu Rakovcu ob 120 letnici njegovega rojstva.

Strokovne ekskurzije

V oktobru 2019 je predvidena dvodnevna **strokovna ekskurzija v Geopark Karavanke** pod vodstvom Darje Komar in Walterja Poltniga.

Konec jeseni 2019 je predvidena **strokovna paleontološka ekskurzija**.

Strokovna posvetovanja in okrogle mize

Slovensko geološko društvo bo v sodelovanju s Slovenskim mednarodnim komitejem za hidrogeologijo (SKIAH) organiziralo 1. 2022 6. Slovenski geološki kongres. V letu 2019 bodo potekale pripravljane aktivnosti.

SGD bo v sodelovanju z Geološkim zavodom Slovenije sodeloval pri izvedbi 7th Symposium on Mesozoic and Cenozoic Decapod Crustaceans, ki bo od 17.6. -21.6.2019 v Ljubljani.

SGD bo v sodelovanju z Oddelkom za geologijo, NTF soorganizator 24. posvetovanja slovenskih geologov, ki bo v novembru 2019 v Ljubljani.

SGD bo v sodelovanju z Oddelkom za geologijo, NTF soorganizator okrogle mize na temo geoloških vsebin v formalnem izobraževanju v decembru 2019 v Ljubljani.

GeoTEK

Četrty tradicionalni GeoTEK Slovensko geološko društvo bo organiziran v oktobru 2019. Trasa GeoTEKA, bo na Sitarevec.

Sodelovanje na domačih dogodkih in druge aktivnosti v letu 2019

Geološki pojav leta – v letu 2019 bo to 100 let poučevanja geologije na Univerzi v Ljubljani. Aktivnosti bodo potekale celo leto 2019: predavanja, fotonatečaj

Sodelovali bomo na dogodkih za promocijo geološke znanosti: 11. in 12.5.2019 na **MINFOS** v Tržiču, 31.5.2019 na **Dnevu za Savinjo** v Ljubljnem ob Savinji, 1. in 2.6.2019 na **Znanstivalu** v Ljubljani in avgusta 2019 na **Koliščarskem dnevu** na Igu.

Avgusta 2019 bomo ponovno sodelovali pri izvedbi **Koliščarskega dneva** v Dragi pri Igu.

Organizirali bomo Dan geologije. Lokacija in datum, še niso določeni.

Jeseni 2019 bomo organizirali okroglo mizo, kjer bodo sodelovali strokovnjaki različnih vej geološke stroke pri izdelavi osnutka Zakona o geosferi.

Konec leta 2019 bomo izdali bilten o delovanju društva.